

Op 21 april 2020 heeft het kabinet besloten dat vanaf 11 mei 2020 het onderwijs weer gedeeltelijk en gefaseerd in bedrijf wordt genomen, na een periode van twee maanden waarin alle scholen gesloten zijn (geweest).

Het besluit van het kabinet is in een persconferentie van de minister-president uiteengezet. Schoolbesturen, directies en medewerkers van scholen gaan nu aan de slag om ervoor te zorgen dat op 11 mei 2020 de scholen daadwerkelijk opengaan.

Natuurlijk leidt dat tot een groot aantal vragen. De belangrijkste vragen die ons tot nu toe gesteld zijn vindt u hieronder, met een antwoord. Omdat de materie – ook voor ons – nog heel ‘vers’ is, zullen wij de vragen én de antwoorden met grote regelmaat verversen. Als u een vraag hebt die er (nog) niet tussen staat, adviseren wij u om telefonisch of per e-mail contact met ons op te nemen.

1. Wat is er nu precies besloten door het kabinet met betrekking tot de opening van de scholen?

Antwoord: bij het opstellen van dit antwoord is er nog geen schriftelijke uitwerking van wat er gezegd is; we moeten ons dus uitsluitend baseren op de door de minister-president gesproken tekst. Daaruit blijkt dat:

- a. de kinderen in het basisonderwijs de helft van de tijd naar school kunnen;
- b. de kinderen in het speciaal onderwijs die de basisschoolleeftijd hebben, de gehele tijd naar school kunnen;
- c. de kinderen in het voortgezet onderwijs nog niet naar school gaan. Daar blijft de huidige regeling vooralsnog voor gelden.

De minister-president sprak niet over het speciaal basisonderwijs; vooralsnog gaan wij ervan uit dat daarvoor de regeling geldt voor het speciaal onderwijs. De minister-president sprak ook niet over het voortgezet speciaal onderwijs. Omdat wel expliciet is gesproken over het speciaal onderwijs in de basisschoolleeftijd wordt aangenomen dat daarvoor de regeling voor het voortgezet onderwijs geldt.

2. Is onze school of zijn onze scholen verplicht gevolg te geven aan het kabinetsbesluit om de scholen weer te openen op 11 mei 2020?

Antwoord: ja. Het genomen besluit is niet vrijblijvend. Het geldt derhalve voor alle scholen. Als voor een school dit besluit niet wordt uitgevoerd, kan dat de volgende gevolgen hebben:

1. De minister staakt de bekostiging van deze school wegens het niet-nakomen van de wettelijke regels en de geldende bekostigingsvoorwaarden. Die mogelijkheid is in alle onderwijswetten opgenomen. Een zeer ver strekkend gevolg.
2. De school kan in rechte worden betrokken door ouders (of anderen) die menen in hun belang te worden geschaad omdat hun kind of kinderen op deze wijze van onderwijs verstoken blijven. Ook dat kan ver strekkende gevolgen hebben als de rechter op dit punt de school in het ongelijk stelt (wat aannemelijk is) en daar een schadevergoeding aan verbindt.

3. Moeten wij alle leerlingen weer toelaten tot de school?

Antwoord: in beginsel wel. ‘In beginsel’ omdat kinderen, waarvan het redelijke vermoeden bestaat dat zij het covid-virus met zich dragen en anderen kunnen besmetten geweerd kunnen worden. Daarbij kunnen zich verschillende mogelijkheden voordoen:

- a. de ouders willen niet dat hun kind in dit verband naar school gaat – dan kan het kind worden ziek gemeld en heeft hij of zij met toepassing van de Leerplichtwet verlof;

- b. de ouders willen wel dat hun kind naar school gaat, maar de school wil het kind op grond van genoemde reden niet op de school toelaten. Dan biedt zowel de WPO (bo en sbo) als de WEC (so) ruimte om een leerling gedurende ten hoogste een week te schorsen.

Aangeraden wordt om, als de onder b. genoemde situatie zich voordoet, contact met ons op te nemen om te bespreken hoe u hier het best mee om kunt gaan.

4. Kunnen wij van ouders eisen dat zij hun kind laten testen voordat wij het tot school toelaten?

Antwoord: in de persconferentie sprak de minister-president wel over de mogelijkheid om medewerkers op de scholen te laten testen, niet over het testen van leerlingen. Het is ook niet voor de hand liggend dat dit wel kan – om meerdere redenen niet. Uit het onderzoek dat tot nu toe bekend is komt naar voren dat kinderen in de leeftijd tot en met 12 jaar nauwelijks ‘besmetters’ zijn als het over het covid-virus gaat. Een tweede reden is dat het (doen) uitvoeren raakt aan de persoonlijke integriteit van de kinderen. Daarover gaat de school niet.

5. Wij zijn een so-vso-school. Wie moeten wij dan toelaten?

Antwoord: kinderen in de basisschoolleeftijd. Dat zijn kinderen in de leeftijd van 4 tot en met 12 jaar.

6. Op onze so-school zitten kinderen die al 13 jaar zijn of dat binnen enkele weken worden. Mogen zij dan op school blijven?

Antwoord: kinderen die nu al 13 jaar zijn vallen niet onder de toelatingsregeling waarover nu gesproken is en kunnen nu niet al worden toegelaten. Van kinderen die nu nog 12 jaar zijn en 13 jaar worden voordat de leerlingen in het voortgezet (speciaal) onderwijs ook weer naar school mogen zou – strikt genomen – gezegd kunnen worden dat zij nu moeten worden toegelaten, maar weer naar huis moeten worden gestuurd op het moment dat zij 13 jaar worden. Dat lijkt echter geen redelijke interpretatie van wat nu besloten is. Als een dergelijk geval zich bij u voordoet raden wij u aan dit te bespreken met de leerplichtambtenaar van de gemeente.

7. Wij zijn een sbo-school. Welke regeling geldt er voor ons?

Antwoord: de minister-president sprak niet specifiek over het speciaal basisonderwijs. Hierboven hebben wij al aangegeven dat wij ervan uitgaan dat het speciaal basisonderwijs hier wordt gerekend tot het speciaal onderwijs en dat deze leerlingen weer volledig naar school kunnen.

8. Wat is de helft van de tijd?

Antwoord: daarvan is aangegeven dat voor iedere school maatwerk is vereist en dat dit op verschillende wijzen kan worden ingevuld. De minister-president sprak over ‘om de dag’, maar dat is een mogelijkheid. Het kan ook op andere wijzen, waarbij wij ervan uitgaan dat alle kinderen elke week voldoende aan bod komen. Een variant waarbij de ene helft leerlingen de ene week onderwijs krijgt en de andere helft de andere week lijkt ons geen redelijke interpretatie van wat is bedoeld. Wel kan worden gezegd dat in de woorden van de minister-president niet besloten lag dat dit verboden zou zijn.

9. Hebben wij als team inspraak op de manier waarop de school open gaat?

Antwoord: er is geen formele regel waarin deze verplichting is geregeld, maar het is voor de hand liggend dat door een bestuur of een directie besluiten genomen worden die draagvlak hebben bij degenen die het uit moeten voeren, i.c. de teams van de scholen.

10. Heeft de medezeggenschapsraad inspraak op de manier waarop de school open gaat?

Antwoord: ja. De minister-president benadrukte dat er overleg nodig is met de medezeggenschapsraad om een en ander uit te voeren. En ook als hij dat niet zou hebben gedaan, is die noodzaak aanwezig. Deze vloeit rechtstreeks voort uit de wet. Artikel 10, 1^e lid sub e. van de WMS geeft de MR een instemmingsbevoegdheid bij vaststelling of wijziging van regels

op het gebied van veiligheid-, gezondheids- en welzijnsbeleid. Daarvan is hier sprake. Er wordt op gewezen dat er geen besluit kan worden genomen zonder deze instemming.

11. Bij ons regelt het bestuur dit met de GMR. Kan dat?

Antwoord: de WMS bepaalt dat als een aangelegenheid betrekking heeft op de meerderheid van de scholen of alle scholen, de GMR bevoegd is die aangelegenheid te bespreken en niet de afzonderlijke MR-en. De vraag is echter of deze kwestie, uit de aard van de zaak en gegeven het feit dat er op school 'maatwerk' vereist is in redelijkheid een aangelegenheid is die daaraan voldoet. Wij zijn van mening dat dit over het algemeen niet zo is en dat hier vooral de MR in beeld is. Het kan wel zo zijn dat de hoofdlijnen van beleid op dit punt met de GMR worden besproken. Los van het formele aspect wijzen wij er ook op dat het gaat om draagvlak en communicatie. Draagvlak voor zaken als hier aan de orde wordt vooral verkregen zo dicht mogelijk bij de werkvloer en dat is over het algemeen meer bij de 'eigen MR' dan bij een GMR. Goede communicatie op dit punt is essentieel, ook tussen GMR en MR-en. Heeft u advies nodig voor de nadere invulling, dan adviseren wij u contact met ons op te nemen.

12. Kan het bestuur of de directeur aan ons een regeling opleggen?

Antwoord: nee. Zie boven. Als er geen instemming van de MR is, is er een geschil. Daarmee kan op twee manieren worden omgegaan. De eerste is dat het besluit waarover het geschil gaat wordt ingetrokken en vervangen wordt door een besluit dat wel instemming van de MR krijgt. De tweede manier is dat de weigering om instemming te verlenen aan de geschillencommissie medezeggenschap wordt voorgelegd, die er dan uitspraak over zal doen. Uitvoering van het besluit (waarvoor geen instemming is verkregen) kan door de betreffende medezeggenschapsraad worden tegengehouden door schriftelijk, bij het orgaan dat het besluit heeft genomen, de nietigheid daarvan in te roepen (artikel 32, 2^e lid WMS). Voor alle duidelijkheid: als de nietigheid is ingeroepen is het (dus) een niet geldend besluit en kan het ook niet worden uitgevoerd!

13. Ouders willen hun kind niet naar school laten gaan. Mag dat?

Antwoord: als zij een gegronde reden hebben om hun kind thuis te houden zijn zij, op grond van de Leerplichtwet 1969, tijdelijk vrijgesteld van de verplichting om hun kind geregeld onderwijs te laten geven. Dat is het geval als een kind daadwerkelijk ziek is of vermoedelijk ziek is, of dermate kwetsbaar dat in redelijkheid niet verwacht mag worden dat het kind aan de situatie wordt bloot gesteld. In twijfelgevallen kan aan de ouders worden gevraagd om een verklaring van een arts (bijvoorbeeld de huisarts) te overleggen waaruit blijkt dat hiervan sprake is.

Als een directeur van een school het vermoeden heeft dat een kind op oneigenlijke gronden (= niet in de Leerplichtwet voorkomende gronden) thuis wordt gehouden is hij verplicht hiervan melding te maken bij de leerplichtambtenaar, die dan de zaak verder zal beoordelen. Het is dan de leerplichtambtenaar die hierover verdere besluiten neemt.

14. In onze school is ook ruimte voor buitenschoolse opvang. Hoe moeten wij daarmee omgaan?

Antwoord: de minister-president heeft aangegeven dat de kinderopvang gelijk oploopt met het basisonderwijs. Dat betekent dat kinderen, als die naar school gaan, op die dag ook gebruik kunnen maken van de buitenschoolse opvang.

15. Moeten de leerlingen ook 1,5 meter uit elkaar blijven?

Antwoord: de minister-president heeft gezegd dat uit onderzoek is gebleken dat jonge kinderen nauwelijks besmet raken en dat het ziekterisico voor deze groep gering is. Verder is uit onderzoek gebleken dat kinderen nauwelijks 'besmetters' zijn, maar dat kinderen, als die besmet worden, bijna altijd door een volwassene worden besmet. Hij heeft ook gezegd dat in ieder geval voor wat betreft de kinderen die naar het speciaal onderwijs gaan de 1,5 meter 'sowieso niet realistisch is'. Daarmee heeft hij naar onze mening aangegeven dat in ieder geval voor die kinderen de 1,5 meter-regel niet geldt. Wij zijn van mening dat dit ook geldt voor de kinderen op de gewone

basisschool. Wel moet natuurlijk zoveel mogelijk de 1,5 meter-regel worden toegepast in de afstand tussen een volwassene enerzijds en (de) kinderen anderzijds.

16. Mag een werknemer weigeren om medewerking te verlenen aan deze vorm van schoolgaan?

Antwoord: nee, een medewerker mag niet zo maar wegblijven van school omdat hij bang is besmet te raken op het werk of omdat hij het ten principale niet eens is met het genomen besluit om de scholen weer gefaseerd te openen.

In principe kan de werkgever van de werknemer verlangen dat hij zijn werk uitoefent op de plek die tussen beiden overeengekomen is. Als een werknemer dus zonder dat hij daarvoor een geldige reden heeft dat niet doet, dan kan sprake zijn van werkweigering. Als een werknemer vindt dat hij goede gronden heeft om niet te willen werken, dan kan hij dat met zijn werkgever bespreken. Of de werkgever het verzoek om niet te werken honoreert hangt dan af van de omstandigheden van het geval. Indien een dergelijke situatie zich voordoet adviseren wij u om contact met ons op te nemen om te bespreken hoe u hier het best mee kunt omgaan.